

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ **Θέματα Περιβάλλοντος_ 4^ο εξάμηνο 2016**

Σπουδαστές: Ξανθόπουλος Κωνσταντίνος (ar14002),
Τσιγώνιας Μάριος (ar14014)

Masdar City, Abu Dhabi_ Η εξέλιξη μιας ουτοπίας

Η Masdar city ξεκίνησε ως project σχεδιασμού και κατασκευής μιας ιδεατής σύγχρονης πόλης στο Abu Dhabi, με στόχο τον εκμηδενισμό των εκπομπών άνθρακα και τη χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας. Σύμφωνα με το σχεδιασμό, που ανέλαβε το αρχιτεκτονικό γραφείο Foster and Partners, η πόλη φιλοδοξεί να φιλοξενήσει 50.000 κατοίκους και 1.500 επιχειρήσεις ενώ εκτείνεται σε έκταση 6 τετραγωνικών χιλιομέτρων.

Με την ανέγερση να ξεκινάει το 2008 και την αποπεράτωση να μετατίθεται συνεχώς από το 2015 στο 2025 και να καταλήγει στο 2030, η πόλη επιχειρεί να ανταποκριθεί στις συνεχώς μεταβαλλόμενες και αυξανόμενες απαιτήσεις συμβίωσης, μεσώ ενός ολοένα αναχρονιστικού σχεδιασμού και αδιαφορίας για τους αληθινούς κατοίκους, αν ποτέ υπάρξουν.

Η έλλειψη ενός πλήρως συγκροτημένου αστικού περιβάλλοντος εγκυμονείται τη στιγμή που το 2016 διαμένουν μόλις 300 φοιτητές που απασχολούνται στο κέντρο ερευνών, ενώ είναι εμφανής η έλλειψη χαμηλού κόστους κατοικίας. Επιπλέον, δεδομένου ότι η τοπική νομοθεσία αποθαρρύνει την προσέλκυση νέων επενδύσεων και ιδιωτικών πρωτοβουλιών, αμφισβητείται σημαντικά η πολεοδομική και κοινωνική βιωσιμότητα ενός τέτοιου πολεοειδούς σχηματισμού.

Το βασικότερο ωστόσο πρόβλημα, σύμφωνα και με τον Geoffrey M. Heal φαίνεται να είναι η αδυναμία του σχεδίου να αποτελέσει πρακτικό μοντέλο βελτίωσης ήδη υπαρχόντων πόλεων, δεδομένων των ιδιαίτερων και σπάνιων συνθηκών ηλιοφάνειας και διαθέσιμης γης που παρουσιάζονται στο Abu Dhabi.

Την ίδια άποψη συμμερίζεται και η Greenpeace η οποία εστιάζει στην ανάγκη για ανακατασκευή των ήδη υπαρχουσών πόλεων και όχι την εκ νέου ανοικοδόμηση ουτοπικών μοντέλων. Σκληρή πάντως θα πρέπει να είναι και η κριτική που αναπτύσσεται στο πλαίσιο της βιωσιμότητας και της εξάντλησης πόρων, όταν τα Η.Α.Ε. συγκαταλέγονται στα πιο ενεργειακώς δαπανηρά κράτη του κόσμου, με πλήθος εφαρμογών να εξαντλούν τους φυσικούς πόρους.

Το παράδοξο, βέβαια, αυτό σχέδιο αποτελεί αφενός ένα βιώσιμο μοντέλο για το μέλλον και αφετέρου είναι αναχρονιστικό στην κοινωνικοπολιτική δομή του. Ενώ εμπεριέχει τεράστια τεχνολογική και αρχιτεκτονική πρόοδο αδυνατεί να υπερασπιστεί της λειτουργία του ως πόλη.

Οι αντιδράσεις εστιάζονται στην ουτοπία της ιδεατής και ρεαλιστικά μη κατοικήσιμης πόλης. Ο διαχωρισμός της κοινωνίας και η δημιουργία κλειστών κοινοτήτων είναι αναπόφευκτα και καταστροφικά, τη στιγμή που η κατοίκησή της απαιτεί μεγάλη οικονομική ευρωστία και απευθύνεται σε περιορισμένο ποσοστό προνομιούχων ανθρώπων, γεγονός που αποδεικνύει και την

αδυναμία ευρύτερης εφαρμογής της.

Πρόκειται ουσιαστικά για έναν τεχνητό παράδεισο της ελίτ, υποθετικών μηδενικών ρύπων και τεχνολογικής έρευνας, χωρίς όμως πραγματικούς κατοίκους, χωρίς ενεργούς δημόσιους χώρους. Έναν οικολογικό πολεοειδή σχηματισμό που λειτουργεί ως theme park, με τις λειτουργίες υπογείως και την παρουσίαση της τελειότητας στην επιφάνεια· μία αντιμετώπιση των σοβαρότερων κοινωνικών και πολεοδομικών ζητημάτων με κλειστές κοινότητες προνομιούχων αστικών τάξεων.

Είναι σημαντική, επομένως, η αναθεώρηση των στόχων που θέτει ένα πρόγραμμα σχεδιασμού αυτής της κλίμακας, τη στιγμή που εξελίσσονται παράλληλα παρόμοιες προσπάθειες (Wanzhuang eco-city, Κίνα_ Lavassa, Ινδία) και η ανατροφοδότηση τους με τεχνολογικά επιτεύγματα. Ίσως να είναι περισσότερο σημαντική η βελτίωση των υπάρχουσών πόλεων με ρεαλιστικές και ορθολογικές προτάσεις, παρά η ανεξέλεγκτη εξέλιξη μιας ουτοπίας. Ίσως...

24/05/2016